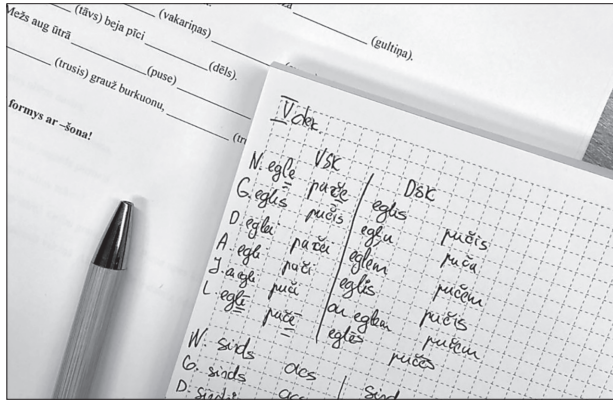

Latgališu rokstu volūda školuos – kaidi ir školuoču leluokī izaicynuojumi?

Roksta autore: Laura Spundere, portals lakuga.lv

Sajamūt AS «Latvijas valsts meži» mierašķiruma 30 000 eiro apmāra, arī itymā vuiceibu godā teik eistynuots pilotprojekts «Latgališu rokstu volūda Latgolys školuos». Pilotprojekta eistynuotojuji ir Latgališu volūdys, literaturys i kulturviesturis školuoču asociaceja (LVLKŠA), i finanšejums teik apgiuts caur Valsts kulturkapitala fondu, informeje LVLKŠA puorstuove Veronika Dundure.

Itūgod projektā pīsadola 17 školys nu Augšdaugovys, Bolvu, Ludzys, Kruoslovys, Preiļu i Rēzeknis nūvoda, kai ari nu Rēzeknis pīlsātys. Nūdarbeibys nūteik reizi nedeļā, 20 školuoču voda puļceņu nūdarbeibys 233 školānim vysaiduos vacuma grupuos nu 1. leidz 12. klasei. Interesse itūgod par vareibom vuiceit latgališu rokstu volūdu pīauga, i projektā īsašasteja vairokys jaunys školys. Školuoču teik organizāti seminari kotru mienesi, projekta metodiki konsultej i individuali. Školuoču izstruodoj sovys tematiskūs plānus, izmontojūt LVLKŠA izstruodotūs programu paraugus. Taipoš školuoču turpynoje veidot dorba lopys, tematiskuos krystvuordu meiklis, videosižetus, biļžu vuordineicys i cytus metodiskūs materialus, organiziej viktorinys i konkursus. Par pīmāru – Ludzys pīlsātys vydsškolas školuoču Ineta Misāne ar školānim izveidoja animacejis

kinu «Kačeiša patmalis». Školuoču sovys audziņkus sagatavuos jau 23. skotuvys runys konkursam «Vuolyudzāni» i 22. valsts atkluotajai olimpiadei latgališu rokstu volūdā i kulturviesturē, kas parosti nūteik apreļi, tai par projektu stuosta Veronika Dundure.

Portals Lakuga.lv sasazynuoja ar vairokim školuoču, kuri vuica latgališu rokstu volūdu, kab dazynuotu, kai veicēs ar programu eistynuosoņu, kaidys ir jūs kūpejuos sajiutys par bērnu gribešonu vuiceitīs latgališu volūdu i kaidi ir ituo dorba leluokī izaicynuojumi.

Annele Slišāne Viļakys vydsškolā vuica 3.–5. klasi, grupenā videji ir 17–20 bērnu:

«Viļakys gimnazejis direktore mani uzaicynuoja paurdeit vuiceit latgališu volūdu, mes sasatykom, apspri-dem itū ideju, i es pīkrytu. Ar bērnim iz reizis vīnuojomēs, ka es runuošu tik latgaliski, ka byus kaidys naskaidreibys, drūsai dreikstēs vaicuo. Vuicu piec standarta vuiceibu materiala, kur temys «apaug» vīna ar ūtru. Suokam ar sevi – kai sauc, kur vuicuos, kaidys ir sovys interesis, tod īmam uorā nu dvora aba sātys. Iz tafelis ari rokstu vuordus kai latgaliski, tai i latviski, kab var saleidzynuo. Kotram bērnam ir ari sova «Latgališu rokstu volūdys gruomota», tamā bērni ari saroksta vysu par sevi pa vysom temom. Pavasarī brauksim pa muzejim, kab apsavērt kulturviesturiskū namaterialū i materialū montuojumu. Vēļ bērnim cīši pateik grupys «Rupuči» īraksteituos dzīsmis ar Ilzys Speregys tekstu. Leluokais izaicynuojums ir tys, ka bērni sovuos sātuos narunoj latgaliski, deļtam latgališu volūda nav jūs kasdīnys volūda, vys ceru, ka goda beiguos mes jau varēsim runuoť kūpā latgaliski.»

Olīta Truskovska Kruoslovys gimnazejā vuica 3. klasi, grupenā videji 18–20 bērnu:

«Latgališu volūdu vuicu jau ūtrū godu, itūgod ir vīg-luok, partū ka niu maņ ir vīna vacuumgrupa, var daudz rodūšuok struoduoť ar bērnim i veiduoť stuņžu temys. Cīši pīceje, ka grupenis bērni cytim stuosta par itom vuiceibom i pakuopeniski īt kluoť jauni bērni. Ceņšys vuiceit na viņ

raksteit, tok ari snēgt cytu informaceju, īmam ari rūtajuos. Ka īpīrkš bērni sasavasaloja viņ latviski, niu breivi sasavasaloj ari latgaliski, kotrs turpynoje runuoť sovā izlūksnē, i tys nasaguodoj gryuteibys. Leluokais izaicynuojums – raugu īvīst dažaidys dorba metodis, vuiceit ari padziluotuoč.»

Elza Mače Naurānu vydsškolā Rēzeknis nūvoda vuica 6. klasi, grupenā videji 8 bērni:

«Juosoka gūdeigi, ka nu bērnu pusis interesse nav cīši lela, drupeit pat saīt pīsapīššonyš kuortā vuiceitīs. Nazkai redzīs, ka mums nazkod beja leluoka interesse par apļeicīni i nūtikšonom ap mums, niu bērnu uzvedeibu i cīši gryuši pīsaisteit. Raugu kasdīnā īvīst vysaiduokus veidus, kai bērnim vuiceit latgališu volūdu, vys mozū interesī, īspiejams, vairoj tys, ka cīši daudzi sāta narunoj latgaliski, deļtam tei nav jūs kasdīnys volūda.»

Dace Tihovska Ludzys Muzykys pamatškolā vuica 4. klasi, grupenā videji 11 bērni:

«Grupenis bērni par vuiceibom stuosta ari cytim bērnim, pīca, ka deļtam ari cyti izsacejuši gribešonu vuiceitīs, cytugod nūteikti raudzeisim bērnu skaitu palelynuot. Patīseibā seņ jau gribieju pamieginuoť vuiceit latgališu volūdu, vys augustā nasaguoja laiks apmeklēt «Vosoruošonyš» nūdarbeibys. Niu ir daudz materialu, kab pats varātu vuiceitīs nakluotīnē škarsteiklā, deļtam sajiemu drūsū i pīsaisteit. Vuiceibom mums ir obligatais tematiskais plans, tok tam ir cīši plašs diapazons, deļtam bērnim pateik, ka nūdarbeibu temys ir dažaidys. Mes rokstom, klausomēs, losom, bērnim ari cīši pateik audiopuorsokys. Vēļ bērnim cīši pateik, ka ir vītejī cylvāki ar kurim var parunuoť i par kurim es varu pastuošteit, taidys kai vītejuos autoritatis – «Latgališu reps», grupa «BezPVN», Latgolys rakstniki. Juopīzeist gon, ka reši kurs bērns sovā sāta ari runoj latgaliski.»

MAF Mediju atbalsta fonds
 Projektu "Latgališkā kultūrtelpa: problēmas, analīze un atspoguļojums portālā lakuga.lv" finanšē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem". Par raksta saturu atbild latgališu kultūrys ziņu portāls lakuga.lv.

PIRMDIENA, 2. janvāris

- LTV1**
- 6.00 Latvijas valsts himna.
 - 6.02 Iekodies.
 - 6.30 Rīta Panorāma.
 - 8.35 Serīals «Mīlas viesulis» 18.
 - 9.30 Serīals «Sešas māsas».
 - 10.30 Serīals «Medmāsa Betija» 4.
 - 11.15 M.f. «Lennebergas Emīls».
 - 12.50 M.f. «Adamsu ģimene».
 - 14.30 Ukuleles koncertieraksts «Uku un Leles dziesmas».
 - 15.15 Krustpunktā.
 - 16.10 Serīals «Sešas māsas».
 - 17.10 Serīals «Mīlas viesulis» 18.
 - 18.00 Dienas ziņas.
 - 18.30 Serīals «Smalkais stils» 3, 4.
 - 20.00 Panorāma.
 - 20.37 Šodienas jautājums.
 - 21.10 V.I.P.-Veiksmē. Intuīcija. Prāts.
 - 21.55 M.f. «Pilsēta pie upes».
 - 23.50 Gada notikumu apskats 2022.
- Programmas autortiesības ir aizsargātas ar likumu un tās pieder LTV.*

- LTV 7**
- 6.00 Latvijas valsts himna.
 - 6.02 700 pasaules brīnumi. Ziemeļindija.
 - 6.30 «Vienmēr formā!» Deutsche Welle žurnāls.
 - 7.00 Serīals «Divi vienā» 2.
 - 7.55 LTV raidījums «Te!».
 - 8.50 Daudz laimes, jubilār!
 - 9.30 Sporta studija. Aizkulises.
 - 10.30 Serīals «Savējīe».
 - 11.20 TV spēle «Cīemos».
 - 12.00 Personība. 100 g kultūras.
 - 12.50 Serīals «Medmāsa Betija» 4.
 - 13.35 Dok.f. «Zinātnes noslēpumi».
 - 13.45 2022.gada FIFA Pasaules kauss futbolā.
 - 15.45 Gada notikumu apskats 2022.
 - 16.55 Aculiecinieks.
 - 17.15 Dok.f. «Dabas skatītāji».
 - 18.10 Serīals «Komisārs Reksis» 5.
 - 19.00 Šovakar. RUS.LSM.LV ziņas

- 19.30 Dok.f. «Nemiera gars» 2.
 - 20.15 Dok.f. «Zaļais pieskāriens».
 - 20.30 Serīals «Tēvs Teds» 3.
 - 21.00 Serīals «Slepkavība ziemeļos»
 - 21.50 Mūlrenūza. Mūzikls.
 - 23.50 Serīals«Birmingemas banda».
- Programmas autortiesības ir aizsargātas ar likumu un tās pieder LTV.*

- TV3**
- 6.25 900 sekundes.
 - 8.45 Serīals «Tautas kalps».
 - 9.45 Serīals «Kaisles krāsas».
 - 10.45 Serīals «Nemīlētie» 5.
 - 11.15 Mani virtuves noslēpumi 6.
 - 12.30 Džeimijš turpina gatavot.
 - 12.55 Visu vai neko!
 - 13.50 Izdzīvotāji 36.
 - 15.05 Serīals«Izmeklētājs Magnums».
 - 15.55 Ištā vieta, īstais mājoklis 24.
 - 17.00 Serials «Komisārs Aleks» 5.
 - 18.00 TV3 Ziņas ģsumā.
 - 18.10 Uzcep pats! 5
 - 19.10 Bez Tabu.
 - 20.00 TV3 ziņas.
 - 20.45 Degpunktā 13.
 - 21.10 Serīals «Nemīlētie» 5.
 - 21.45 Serīals «Augsta līmeņa intelekts» 2.
 - 22.55 Serīals «Aģents Hamiltons».
 - 23.55 Nekā Personīga.

- TV3 Life**
- 6.00 Aklais randiņš.
 - 6.55 Serīals «Sapņotāji».
 - 7.55 Serīals «Viss pa jaunam» 3.
 - 8.25 Mani remonta noteikumi 3.
 - 9.30 Serīals «UgunsGrēks» 17.
 - 11.35 Reičelas Hanteres skaistuma tūre 2.
 - 12.05 Dizaina idejas.
 - 13.00 Mīlestība bez receptes.
 - 14.00 Serīals «Izmeklēšanas profils».
 - 16.05 Serīals «Bagātie arī raud».
 - 17.05 Serīals «Vēstnieka meita».
 - 19.05 Serīals «Rizoli un Aila».
 - 21.00 M.f. «Lietaina diena Ņujorkā».
 - 22.55 Slavenības randiņā 8.

- Re TV**
- 6.00 ReTV mūzikas rīts.
 - 8.00 Veiksmes formula.
 - 8.30 Kad motori ruc.
 - 9.00 Skats no Ventspils.
 - 9.15 Reģionālās televīzijas piedāvā.
 - 10.00 «Interne»: Krievijas interneta vēsture.
 - 11.00 Par Liepāju un liepājniekiem.
 - 11.30 Pipars uz mēles.
 - 12.00 Tikšanās vieta. Valmieras novads.
 - 12.30 Ceļojums uz svētvietu Medžugorji.
 - 13.30 Āzija 360.
 - 14.00 Paltiti piezīmes.
 - 14.30 Kad motori ruc.
 - 15.00 ReTV ziņas.
 - 15.30 Makšķerēšanas noslēpumi.
 - 16.00 Ēdienkarte.
 - 16.30 Skats no Ventspils.
 - 17.15 Reģionālās televīzijas piedāvā.
 - 18.15 Sprīd ar «Delfi».
 - 19.00 ReTV ziņas.
 - 19.25 Mājā un sētā.
 - 20.00 Āzija 360.
 - 21.00 ReTV ziņas.
 - 21.25 Dok.f. «Latviešu desants Kamčatkā».
 - 22.30 Sprīd ar «Delfi».
 - 23.15 Cietuma ābece.
 - 23.45 Tuesi.lv.
 - 24.00 ReTV ziņas.

- TV6**
- 5.20 Vecie zēni.
 - 7.20 M.f. «Nāvejošais ierocis» 3.
 - 9.50 Serīals «Ofiss».
 - 11.40 Auto asinspirts.
 - 12.30 Mītu grāvēji: lūk, tava problēma!
 - 14.00 Dok.f. «Ceļu policija».
 - 15.00 Serīals «Kobra 11» 19.
 - 16.00 Serīals «Divarpus vīri» 6.
 - 16.30 M.f. «Need For Speed: Ātruma slāpes».
 - 19.00 Dok.f. «Lielceļš cauri ellei».
 - 20.00 Noliktavu kari 11, 12.

- 21.00 M.f. «Tiešais reiss».
 - 23.00 Tiešraide. Pasaules meistarsacīkstes hokejā U20.
- 3+**
- 6.00 Serīals «Jogas teritorija».
 - 6.50 Multf. «Kņepu patruļa» 4.
 - 8.35 Misija: skaistums 3.
 - 9.35 Daktera Komarovska padomi 7.
 - 10.05 Cipars vai ģerbonis? 16.
 - 12.05 Džeimijš turpina gatavot.
 - 12.35 Restauratoru darbnīca 3.
 - 13.30 Serīals «Es esmu karaliene».
 - 14.30 Serīals «Likteņa līkloči».
 - 16.15 Cipars vai ģerbonis? 21.
 - 17.20 Misija: skaistums 3.
 - 18.25 Serīals «Esmu tavā pusē».
 - 19.30 Ziņas +.
 - 20.00 M.f.«Policists pēc izsaukuma» 4.
 - 21.00 M.f.«Sastrēgumstunda».
 - 23.00 M.f. «Jaungada nakts».

- 360TV**
- 5.45 Reimzijs izgaršo pasauli 2.
 - 6.45 Amerikas smieklīgākie videokuriozi 32.
 - 7.45 Serīals «Džima dēļ» 8.
 - 9.45 Serīals «Saldais pārtis. Ir bērni».
 - 10.25 Ugunīgais Načo.
 - 12.15 Amerikas smieklīgākie videokuriozi 32.
 - 13.00 Serīals «CSI Lasvegasa» 10.
 - 14.05 Serīals «Saldais pārtis. Ir bērni».
 - 14.45 Amerikas smieklīgākie videokuriozi 32.
 - 15.45 Serīals «Džima dēļ» 8.
 - 17.45 Serīals «Saldais pārtis. Ir bērni».
 - 18.25 Serīals «CSI Lasvegasa» 10.
 - 19.25 Gordona Reimzija šovs «Labākais no labākajiem» 12.
 - 20.25 M.f. «Dāvanas pa telefonu».
 - 22.20 Pasaki to skaļ! 4.
 - 23.35 Serīals «CSI Lasvegasa» 10.

- STV Pirmā!**
- 5.40 Serīals «Trīs māsas».
 - 6.30 Multf. «Gārflida piedzīvojumi» 2.
 - 7.15 Multf. «Kids Lakijs».
 - 8.00 Kad satiekas viņš un viņa.
 - 9.35 90 dienas saderinājušies.
 - 10.35 Kad satiekas viņš un viņa.
 - 11.35 Serīals «CSI Lasvegasa» 8.
 - 12.35 M.f.«Bīstamās māsaiņnieces».
 - 13.35 Jāvārds svešiniekam 12.
 - 15.35 Kad satiekas viņš un viņa.
 - 16.45 Serīals «Katram savi maldi».
 - 17.45 Serīals «Trīs māsas».
 - 18.45 Kad satiekas viņš un viņa.
 - 20.00 90 dienas saderinājušies.
 - 21.00 M.f.«Vīramāte-vellamāte».
 - 23.05 M.f.«Noziedzīgā Barselona. Garākā diena».

- TV24**
- 6.00 Dabas tops.
 - 6.30 Ziņu TOP.
 - 7.00 Nedēja P.S.
 - 8.00 Dabas tops.
 - 8.30 Vēlais ar Streipu.
 - 9.00 Meli un fakti.
 - 9.30 Dienas personība.
 - 10.00 Nedēja P.S.
 - 11.00 Saimnieks. Zeme. Valsts.
 - 12.00 La Dolce Vita. Gatavo gudri!
 - 13.00 Dr. Apinis.
 - 14.00 Radio «Svoboda»: par svarīgo Krievijā un pasaulē.
 - 15.00 Diena ārsta dzīvē.
 - 15.30 Meli un fakti.
 - 16.00 Dienas personība.
 - 16.30 Ziņu TOP.
 - 17.00 Preses klubs.
 - 18.30 Uz līnijas.
 - 19.00 Aktuālais par karadarbību Ukrainā.
 - 20.00 Ziņu TOP.
 - 20.30 Vēlais ar Streipu.
 - 21.00 Kārtības rullis.
 - 22.30 Vēlais ar Streipu.
 - 23.00 Preses klubs.